

NỘI DUNG ÔN TẬP KIỂM TRA LẠI- LỊCH SỬ 10
NĂM HỌC: 2021-2022

Câu 1. Trình bày tình hình kinh tế, chính trị-xã hội và đời sống vật chất-tinh thần của quốc gia cổ Chăm-pa.

*** Kinh tế:**

- Hoạt động chủ yếu là trồng lúa nước:
- Sử dụng công cụ sắt và sức kéo trâu bò.
- Thủ công: Dệt, làm đồ trang sức, vũ khí, đóng gạch và xây dựng, kỹ thuật xây tháp đạt trình độ cao.

*** Chính trị – xã hội:**

- Chăm-pa theo thể chế *quân chủ chuyên chế*.
- Chia nước làm 4 châu, dưới châu có huyện, làng.

Xã hội có nhiều giai cấp: *gồm các tầng lớp: Quý tộc, nông dân tự do, nô lệ.*

*** Đời sống vật chất và tinh thần:**

- Thế kỷ IV có chữ viết từ chữ Phạn (Ấn Độ).
- Theo Balamôn giáo và Phật giáo.
- Ở nhà sàn, ăn trâu, hoả táng người chết.

Câu 2. Khởi nghĩa Lam Sơn (1418 – 1427):

a. Nêu những nét chính về cuộc khởi nghĩa Lam Sơn.

b. Đọc đoạn trích sau:

*“Đem đại nghĩa để thắng hung tàn,
Lấy chí nhân để thay cường bạo [...]
Xã tắc từ đây vững bền,
Giang sơn từ đây đổi mới [...]”*

(Trích Bình Ngô đại cáo)

Em có nhận xét gì về nội dung của đoạn trích trên?

Trả lời:

*** Khởi nghĩa Lam Sơn (1418 – 1427):**

a. Nêu những nét chính về cuộc khởi nghĩa Lam Sơn.

- Năm 1400 nhà Hồ thành lập, tiến hành cải cách, nhưng không được lòng dân.
- Năm 1407 nhà Minh xâm lược lật đổ nhà Hồ, đặt ách thống trị tàn bạo trên đất nước ta.
- Năm 1418 tại Lam Sơn (Thanh Hóa) Lê Lợi dựng cờ khởi nghĩa.
- Với chiến thuật tài giỏi, có bộ tham mưu sáng suốt, được nhân dân hưởng ứng.
- Năm 1427 nghĩa quân đánh tan quân Minh tại Chi Lăng- Xương Giang, khởi nghĩa giành được thắng lợi.
- Năm 1428 nhà Hậu Lê thành lập/ mở đầu thời kì mới của dân tộc.

b. Nhận xét về nội dung đoạn trích:

.....
.....
.....
.....

Câu 3. Trình bày ý nghĩa lịch sử của chiến thắng Bạch Đằng năm 938? Hãy đánh giá công lao của Ngô Quyền trong cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc năm 938?

*** Ý nghĩa lịch sử:**

- Thể hiện ý chí quyết tâm bảo vệ thành quả của cuộc đấu tranh kiên trì giành quyền tự chủ của dân tộc ta
- Xác lập vững chắc nền độc lập của tổ quốc
- Đánh dấu sự trưởng thành của dân tộc, kết thúc hoàn toàn thời kì đấu tranh giành độc lập kéo dài hơn 10 thế kỉ.

*** Công lao của Ngô Quyền:**

- Trừ khử tên phản động Kiều Công Tiễn, vừa trả thù cho chủ tướng vừa thủ tiêu nội ứng lợi hại của quân Nam Hán
- Thiết kế và chỉ huy trận đánh nổi tiếng trên sông Bạch Đằng, đập tan cuộc xâm lược của quân Nam Hán
- Cuộc kháng chiến và chiến thắng Bạch Đằng của Ngô Quyền năm 938 đã kết thúc vĩnh viễn ách đô hộ của phong kiến phương Bắc, mở ra một bước ngoặt mới – thời đại độc lập, tự chủ lâu dài của dân tộc ta

Câu 4 : Lập bảng thống kê các cuộc kháng chiến và khởi nghĩa lớn chống ngoại xâm từ thế kỉ X đến thế kỉ XV theo nội dung: tên các cuộc kháng chiến, khởi nghĩa; thời gian; anh hùng dân tộc; chiến thắng tiêu biểu.

Trả lời:

Tên cuộc kháng chiến và khởi nghĩa	Thời gian	Anh hùng dân tộc	Chiến thắng tiêu biểu
Kháng chiến chống quân xâm lược Nam Hán	938	Ngô Quyền	Chiến thắng Bạch Đằng
Kháng chiến chống Tống thời Tiền Lê	981	Lê Hoàn	Chiến thắng ở vùng Đông Bắc
Kháng chiến chống quân Tống thời Lí	1075 -1077	Lí Thường Kiệt	Trận quyết chiến trên bờ sông Như Nguyệt
Ba lần kháng chiến chống quân Mông-Nguyên thời Trần	+ 1258 + 1285 +1288	Trần Hưng Đạo	+ Chiến thắng Đông Bộ Đầu + Chiến thắng Chương Dương, Hàm Tử... + Chiến thắng Bạch Đằng
Khởi nghĩa Lam Sơn chống quân xâm lược nhà Minh	1418-1427	Lê Lợi và Nguyễn Trãi	Chiến thắng Chi Lăng-Xương Giang

Câu 5. Vì sao qua hơn 1000 năm dưới ách đô hộ của phong kiến phương Bắc nhân dân ta vẫn giành được độc lập, vẫn giữ được truyền thống văn hóa?

Trả lời:

*** Qua hơn 1000 năm dưới ách đô hộ của phong kiến phương Bắc nhân dân ta vẫn giành được độc lập, vẫn giữ được truyền thống văn hóa vì:**

- Nhân dân ta liên tục vùng lên đấu tranh và nhiều lần giành được thắng lợi tạm thời.
- Bộ máy chính quyền đô hộ không trực tiếp kiểm soát và khống chế nổi toàn bộ lãnh thổ của nước ta.
- Nền văn hóa từ lâu đời đã định hình lối sống, cá tính và truyền thống Việt Nam.
- Một cơ cấu văn minh riêng, một thể chế chính trị xã hội riêng rất vững chắc về ý thức quốc gia, dân tộc.
- Trong suốt thời Bắc thuộc, chính quyền phong kiến phương Bắc vẫn không thể nào với tay và can thiệp được vào cơ cấu xóm làng cổ truyền của ta.
- Xóm làng Việt trở thành nơi nuôi dưỡng và phát huy những tinh hoa văn hóa truyền thống, làm nền tảng cho các cuộc đấu tranh chống Bắc thuộc, chống đồng hóa.

Câu 6. Thế kỉ X – XV, nước Đại Việt tồn tại những tư tưởng, tôn giáo nào? Vì sao Phật giáo lại phát triển mạnh dưới thời Lý – Trần?

* Thế kỉ X – XV, nước Đại Việt tồn tại những tư tưởng, tôn giáo nào Nho giáo, Phật giáo, Đạo giáo.

- Các tư tưởng, tôn giáo này được du nhập vào nước ta từ thời Bắc thuộc.

- Sang thời độc lập, Nho giáo, Phật giáo, Đạo giáo có điều kiện phát triển.

* *Phật giáo lại phát triển mạnh dưới thời Lý – Trần vì:*

- Phật giáo có nội dung phù hợp với phong tục tập quán và tâm lí của người Việt nên được nhân dân tiếp thu và phát triển.

- Chế độ phong kiến đang còn trong giai đoạn đầu, Nho giáo chưa trở thành tư tưởng thống trị xã hội do đó Phật giáo có điều kiện phát triển.

- Trên con đường phong kiến hóa, để vượt khỏi sự ràng buộc của các ảnh hưởng từ phương Bắc, Phật giáo đã được đề cao, được giai cấp thống trị và nhân dân tôn trọng.

Câu 7: Hãy nêu và nhận xét nét đặc sắc của nghệ thuật kiến trúc và điêu khắc thời Lý - Trần .“An Nam tứ đại khí” là những công trình nào?

* **Nêu nét đặc sắc của nghệ thuật kiến trúc và điêu khắc thời Lý - Trần:**

Chịu ảnh hưởng sâu sắc của Phật giáo (chùa Một Cột, tháp Phổ Minh, tượng Phật Bà nghìn mắt, nghìn tay...)

Nghệ thuật xây thành phát triển: thành Thăng Long, thành Nhà Hồ (Vĩnh Lộc, Thanh Hoá).

Các tháp Chăm có nghệ thuật đặc sắc.

Nghệ thuật điêu khắc đặc sắc: Gồm những công trình trạm khắc, trang trí ,tinh tế, độc đáo như chân bệ cột hình hoa sen, hành lang rồng, các bức phù điêu khắc hình rồng nổi cuộn trong lá đề, hình bông cúc nhiều cánh, .v.v...

Nhận xét: Nghệ thuật kiến trúc, điêu khắc Lý - Trần phát triển đạt đến đỉnh cao của nghệ thuật, có nhiều công trình đặc sắc (thể hiện hào khí dân tộc, uy danh triều đại Lý - Trần, sự hưng thịnh của Phật giáo, cuộc sống yên bình của xã hội).

* **“An Nam tứ đại khí”**

+ Tượng Phật Chùa Quỳnh Lâm thời nhà Lý.

+ Tháp Báo Thiên thời Lý.

+ Chuông Qui Điền: thời Lý

+ Vạc Phổ Minh: Đúc bằng đồng thời Trần.

Câu 8. Cuộc kháng chiến chống Quân xâm lược Mãn Thanh năm 1789 có những đặc điểm gì?Em hãy rút ra nội dung của đoạn trích trong bài hiểu dụ của vua Quang Trung.

“Đánh cho để dài tóc

Đánh cho để đen răng

Đánh cho nó chích luân bất phản

Đánh cho nó phiến giáp bất hoàn

Đánh cho sử tri Nam Quốc anh hùng chi hữu chủ.”

Trả lời:

Những đặc điểm của cuộc kháng chiến chống Thanh (1789)

- Là cuộc chiến tranh giải phóng dân tộc, bảo vệ Tổ quốc.

- Diễn ra nhanh chóng, thần tốc, táo bạo, bất ngờ, chắc thắng.
- Vừa làm nhiệm vụ giải phóng dân tộc, vừa góp phần thống nhất đất nước.
- Là cuộc chiến tranh nhân dân, toàn dân đánh giặc.
- Nghĩa quân chiến đấu với tinh thần quyết chiến, quyết thắng

• **Em hãy rút ra nội dung của đoạn trích trong bài hiểu dụ của vua Quang Trung.**

.....

.....

.....

Câu 9. Hãy trình bày những thành tựu của giáo dục nước ta từ thế kỉ X – XV. Việc dựng bia ghi tên tiến sĩ có tác dụng gì đối với sự phát triển của giáo dục?

*** Những Thành tựu của giáo dục từ thế kỉ X – XV**

Từ thế kỉ X – XV, giáo dục Đại Việt từng bước được hoàn thiện và phát triển

Mục tiêu: đào tạo người tài xây dựng bảo vệ đất nước.

Thời Lý dựng Văn Miếu và tổ chức khoa thi quốc gia đầu tiên.

Thời Lê sơ quy chế thi cử được hoàn thiện, dựng bia tiến sĩ ở Văn miếu (1484) để khuyến khích việc học trong nhân dân.

Hạn chế: không tạo điều kiện cho sự phát triển kinh tế.

***Việc dựng bia, ghi tên Tiến sĩ có tác dụng rất lớn đối với sự phát triển của giáo dục**

Tôn trọng việc học hành, đỗ đạt, khuyến khích việc học.

Tôn vinh nhân tài của đất nước.

Nhắc nhở những người đỗ đạt giữ trọng trách với dân, với nước.

Câu 10. Hãy nêu những thành tựu văn hóa tiêu biểu của nước ta dưới triều Nguyễn ở nửa đầu thế kỉ XIX.

*** Tôn giáo – tín ngưỡng:**

- Nhà Nguyễn chủ trương độc tôn Nho giáo, hạn chế hoạt động của Thiên Chúa giáo.

- Tín ngưỡng dân gian tiếp tục phát triển.

*** Giáo dục:**

- Giáo dục Nho giáo được củng cố.

- Nhà nước vẫn tổ chức đều đặn các kì thi để tuyển quan lại.

*** Văn học:** Bên cạnh dòng văn học chữ Hán, văn học chữ Nôm ngày càng phong phú và hoàn thiện với các bài thơ của Hồ Xuân Hương, Bà Huyện Thanh Quan nhưng đạt đến đỉnh cao về nghệ thuật là “Truyện Kiều” của Nguyễn Du.

*** Sử học:**

- Quốc sử quán được thành lập.

- Các bộ sử do Quốc triều quán biên soạn và các bộ sử do cá nhân biên soạn.

*** Kiến trúc:** - Kinh thành Huế được xây dựng và hoàn thiện, thể hiện trình độ phát triển cao của nghệ thuật kiến trúc và điêu khắc.

- Nhã nhạc cung đình Huế cũng là một di sản văn hóa còn lại đến ngày nay. Các loại hình ca múa nhạc dân gian được tiếp tục phát triển.

Câu 11. Trình bày kết quả, ý nghĩa, tính chất của Chiến tranh giành độc lập của các thuộc địa Anh ở Bắc Mĩ? Yếu tố nào giúp quân đội Bắc Mĩ chiến thắng quân Anh?

*** Kết quả:**

- 9/1783, theo hòa ước Véc-xai, Anh công nhận nền độc lập của 13 thuộc địa Anh ở bắc Mĩ.

- 1787: Hiến Pháp nước Mỹ được thông qua, củng cố vị trí nhà nước Mỹ.

Theo Hiến pháp, Mỹ là một nước cộng hòa liên bang.

- 1789, Gioóc – giơ Oa-sinh-ton được bầu làm Tổng thống đầu tiên của nước Mỹ.

*** Ý nghĩa:**

- Giải phóng Bắc Mỹ khỏi sự thống trị của thực dân Anh, thành lập một nhà nước mới,

- Mở đường cho kinh tế tư bản chủ nghĩa ở Mỹ phát triển.

- Góp phần thúc đẩy phong trào cách mạng chống phong kiến ở châu Âu và phong trào ở Mỹ Latinh cuối thế kỉ XVIII, đầu thế kỉ XIX.

*** Tính chất:**

- Là một cuộc cách mạng tư sản diễn ra dưới hình thức chiến tranh giành độc lập.

*** Yếu tố giúp quân đội Bắc Mỹ chiến thắng quân Anh:**

- Có sự lãnh đạo tài giỏi của Oasinhton.

- Sức mạnh đoàn kết chiến đấu của nhân dân.

- Nhờ biết dựa vào địa thế hiểm trở ở Bắc Mỹ để phát huy lối đánh du kích.

- Là cuộc chiến tranh chính nghĩa, được sự ủng hộ, giúp đỡ của nhiều nước.

Câu 12. Nêu tình hình kinh tế, chính trị, xã hội của Pháp trước cách mạng năm 1789.

Trả lời:

*** Kinh tế:**

- Nông nghiệp: cuối thế kỉ XVIII, Pháp vẫn là nước nông nghiệp lạc hậu, nạn đói thường xuyên xảy ra.

- Công thương nghiệp: đã phát triển, nhưng bị chế độ phong kiến kìm hãm.

- Ngoại thương: có bước tiến mới, buôn bán với nhiều nước ở Châu Âu và phương Đông.

*** Chính trị:** duy trì chế độ quân chủ chuyên chế (đứng đầu là vua Lu-i XVI).

*** Xã hội:** gồm 3 đẳng cấp

- Đẳng cấp thứ nhất (Tăng lữ) và Đẳng cấp thứ hai (Quý tộc): có nhiều đặc quyền, không phải nộp thuế → muốn duy trì chế độ phong kiến.

- Đẳng cấp thứ ba (tư sản, nông dân, bình dân thành thị): không có quyền lợi chính trị và phải đóng mọi thứ thuế.

→ Mâu thuẫn giữa Đẳng cấp thứ 3 với đẳng cấp thứ nhất và đẳng cấp thứ hai gay gắt, cuộc cách mạng đang đến gần.

Câu 13. Trình bày tình hình nước Anh trước cách mạng.

❖ Đầu thế kỉ XVII, kinh tế Anh phát triển nhất Châu Âu:

- Thủ công nghiệp: công trường thủ công chiếm ưu thế.

- Thương nghiệp: ngoại thương phát triển, tư sản giàu lên nhanh chóng nhờ buôn bán len dạ và nô lệ da đen.

- Nông nghiệp: nhiều địa chủ quý tộc kinh doanh theo lối tư bản chủ nghĩa bằng cách “rào đất cướp ruộng”, các quý tộc này dần dần tư sản hóa, trở thành tầng lớp “quý tộc mới”.

❖ Vua Sác-lơ I cai trị độc đoán, cản trở sự kinh doanh làm giàu của tư sản và quý tộc mới.

→ Mâu thuẫn giữa tư sản-quý tộc mới với các thế lực phong kiến phản động càng gay gắt.

- 1640: Do bất đồng với Quốc hội trong việc tăng thuế để đánh Scot-len; Sác-lơ I đưa quân đội đàn áp Quốc hội nhưng bị nhân dân phản đối, nên chạy lên miền Bắc tập hợp lực lượng.

- 8/1642: Sác-lơ I tuyên chiến với Quốc hội, nội chiến bùng nổ.

Câu 14. Hãy nêu điểm giống nhau giữa cách mạng tư sản Anh với cách mạng tư sản Pháp.

- Nguyên nhân bùng nổ: Do mâu thuẫn giữa chế độ phong kiến lỗi thời với lực lượng sản xuất tư bản chủ nghĩa đang phát triển.

- Nhiệm vụ cách mạng: Lật đổ chế độ phong kiến, xác lập nền thống trị của giai cấp tư sản, mở đường cho kinh tế tư bản chủ nghĩa phát triển.
- Động lực là quần chúng nhân dân.
- Hạn chế: đều duy trì chế độ tư hữu, không giải phóng hoàn toàn người lao động.
- Cách mạng tư sản chỉ thay thế hình thức bóc lột này bằng hình thức bóc lột khác tinh vi hơn.

Câu 15. Phân tích hệ quả của cuộc cách mạng công nghiệp ở châu Âu.

- Kinh tế: Làm thay đổi bộ mặt các nước tư bản.
 - Nâng cao năng suất và xã hội hóa quá trình lao động của chủ nghĩa tư bản.
 - Nhiều trung tâm kinh tế và thành thị đông dân ra đời.
 - Nông nghiệp và giao thông vận tải chuyển biến mạnh mẽ.
 - Xã hội:
 - Hình thành 2 giai cấp cơ bản: tư sản công nghiệp và vô sản công nghiệp.
- Nhiều cuộc đấu tranh của giai cấp vô sản bùng nổ do giai cấp tư sản bóc lột nặng nề.

Câu 16. Cách mạng công nghiệp ở Châu Âu thế kỉ XVIII tiến hành đầu tiên ở nước nào? Hãy nêu những thành tựu chính của cuộc cách mạng công nghiệp này?:

- * Anh là nước đầu tiên tiến hành cách mạng công nghiệp đạt nhiều thành tựu:
- Ngành dệt xuất hiện các phát minh kỹ thuật đầu tiên:
 - 1764: Giêm Ha-gri-vơ phát minh ra máy kéo sợi Gien-ni.
 - 1769: Ác-crai-tơ phát minh máy kéo sợi chạy bằng sức nước.
 - 1779: Crôm-ton cải tiến máy kéo sợi với kỹ thuật cao hơn, cho sợi nhỏ, chắc, đẹp, bền.
 - 1785: E.Các-rai phát minh ra máy dệt chạy bằng sức nước, năng suất tăng 40 lần.
 - 1784 Giêm Oát phát minh máy hơi nước → giảm sức lao động cơ bắp của con người, khởi đầu quá trình công nghiệp hóa ở Anh.
 - Ngành chế tạo máy ra đời.
 - Luyện kim: phát minh phương pháp nấu than cốc (1735) và xây dựng lò luyện gang đầu tiên (1784)
 - Giao thông vận tải:
 - 1814 Xti-phen-xơn chế tạo thành công đầu máy xe lửa.
 - 1825 nước Anh khánh thành đoạn đường sắt đầu tiên.
- Giữa thế kỉ XIX Anh là “công xưởng của thế giới”.

=====000=====

Chúc các em học tốt, thi tốt!!!